

Sorg- og kriseplan

Børnehuset Columbus

Revideret 19. februar 2010

Indhold

Ved ulykke i institutionen.....	3
Ved ulykke på tur.....	4
Barn	
- pludselig død.....	5
- ventet død.....	6
Forældre/søskende	
- skilsmisse.....	7
- pludselig død.....	8
- ventet død.....	9
Kollega	
- pludselig død.....	10
- ventet død.....	11
- alvorlig sygdom.....	12
- ægtefælle/barn død.....	13
Egenomsorg.....	14

Ved ulykke i institutionen

1) Sikring af børn

2) Tilkald hjælp - ring 112

3) Giv førstehjælp

Kontakt nærmeste kollegaer – eventuelt via mobiltelefon - og orientér om hvad der er sket og om der er brug for hjælp fra øvrigt personale.

Én person bliver ved den ulykkesramte og øvrige person(er) samler børnene og bringer dem væk fra ulykkesstedet.

Er man ene person forbliver man på ulykkesstedet indtil andre personer kommer til.

Ledelsen kontakter pædagogisk konsulent Marianne Nielsen:

32 64 22 00 / 21 40 70 33

Hovednummer til Landsorganisationen Danske Daginstitutioner: **32 95 32 30**

Ledelsen kommunikerer ulykken til alle forældre.

Ved ulykke på tur

1) Sikring af børn

2) Tilkald hjælp - ring 112

3) Giv førstehjælp

Én person bliver ved den ulykkesramte og øvrige person(er) samler børnene og bringer dem væk fra ulykkesstedet.

Er man ene person forbliver man på ulykkesstedet indtil andre personer fra institutionen kommer frem til ulykkesstedet.

Kontakt ledelsen og orientér om hvad som er sket og om der er brug for hjælp fra øvrigt personale:

Charlotte Rieck: **27 88 82 16**
Joachim Oschlag: **27 88 82 14**
Ulla Herskind (udflytter): **27 88 82 15**
Institutionens hovednummer: **88 88 82 40**

Ledelsen kontakter pædagogisk konsulent Marianne Nielsen:
32 64 22 00 / 21 40 70 33

Hovednummer til Landsorganisationen Danske Daginstitutioner: **32 95 32 30**

Ledelsen kommunikerer ulykken til alle forældre.

Barn, pludselige død

Ved ulykke med død til følge vil det altid være politiet der informerer de nærmeste.

Alle børn ringes hjem stuevis. Den berørte stue ringes hjem af ledelsen.

Personale:

- Al personale indkaldes til møde om aftenen med deltagelse af pædagogisk konsulent og/eller krisekonsulent hvor videre forløb for personalet klarlægges.

Forældre:

- Øvrige forældre bliver informeret personligt af personalet..
- Forældre der har behov for uddybende samtale kan henvises til leder, souschef eller afdelingsleder.
- Der er intet krav til personalet om uddybende samtale.

Børn:

- Større børn opfordres til at lave ting som kan gives eller sendes til den berørte familie (tegning, perleplade, collage etc.).
- Ved ulykke udenfor institutionen kan man eventuelt besøge åstedet og lægge blomster eller sætte levende lys.
- Større børn kan eventuelt besøge gravstedet.
- Større børn: Afdødes garderobeplads bibeholdes i et stykke tid.

Begravelse/bisættelse:

- Som minimum deltager leder, souschef eller afdelingsleder, såfremt familien ønsker det.
- Alle i personalegruppen er velkomne til at deltage, såfremt familien ønsker det.
- Institutionen sender blomster med kort.

Presse:

- Intet personale skal udtale sig til pressen under nogle omstændigheder.
- Al kontakt fra pressen skal henvises til leder Charlotte Rieck: **27 88 82 16**

Barn, ventet død

I perioden op til:

- Stuepersonalet har kontakt til hjemmet under sygdomsforløbet.
- Stuepersonalet holder sig løbende informeret om sygdomsforløbet - telefonisk eller personligt efter vurdering.
- Stuen sender løbende kort, tegninger eller blomster.

Efter døden er indtruffet:

Personale:

- Stuepersonalet tilbydes at lukke stuen og få tid og rum til samtale.

Forældre:

- Stuens forældre bliver informeret personligt af personalet.
- Alle forældre orienteres via brev.
- Forældre der har behov for uddybende samtale kan henvises til leder, souschef eller afdelingsleder.
- Der er intet krav til personalet om uddybende samtale.

Børn:

- Større børn opfordres til at lave ting som kan gives eller sendes til den berørte familie (tegning, perleplade, collage etc.).
- Større børn kan eventuelt besøge gravstedet.
- Større børn: Afdødes garderobeplads bibeholdes i et stykke tid.

Begravelse/bisættelse:

- Som minimum deltager leder, souschef eller afdelingsleder, såfremt familien ønsker det.
- Alle i personalegruppen er velkomne til at deltage, såfremt familien ønsker det.
- Institutionen sender blomster med kort.

Forældre, skilsmisse

Vores forventning er at forældre fortæller om væsentlige ændringer i familieforhold.

Ting institutionen bør vide:

- Barnets bopæl
- Planer med hensyn til forældremyndighed
- Aftaler om samkvem

HUSK: Opdatering af stamkort ved ændring af forældremyndighed og/eller samkvem.

Hvis vi ved eller fornemmer at forældrene ikke kan tale sammen om barnet – trods fælles forældremyndighed eller andre indgåede aftaler – skal stuepersonalet være opmærksom på at begge forældre modtager relevante oplysninger om barnet.

- Daglige, små beskeder gives til den forældre, der har omsorgen for barnet de pågældende dage.
- Ved ensidig forældremyndighed må vi respektere forældremyndighedsindehaverens ønsker med hensyn til kontakt til den anden forældre.
- Kommer der på et tidspunkt nye afgørelser omkring forældremyndighed, eller ændres samkvemsaftaler, bør institutionen have oplysningerne fra den ene eller begge forældre.

Kontakten til barnet

- Der skal være en øget observation på barnet efter oplysningerne om skilsmisse.
- Giv barnet lov til at være ked af det – vis forståelse for dets sorg.
- Vær opmærksom på, at der er forskel på sorgreaktioner (indadvendt – udadvendt).
- Vis forståelse for at barnet kan have øget behov for nærkontakt til en voksen.

Desuden ved større børn:

- Vær opmærksom på barnets behov for at tale om skilsmissen.
- Giv barnet mulighed for at tegne og fortælle om, hvad der rører sig i det.
- Undgå at presse barnet til at fortælle, men hav tid til at lytte, når barnet har behov for at fortælle.

Forældre/søskende, pludselige død

Det berørte barn:

- Sker dødsfaldet mens barnet er i institutionen, afsættes en fra personalet som barnet kender godt som primærperson, til at følge barnet hjem og/eller have kontakt til barn og familie og personale resten af dagen.
- Hvis personalet ønsker kan kontakten have af leder, souschef eller afdelingsleder.

Personale:

- Al personale orienteres i løbet af dagen
- Personalet taler løbende sammen om hvordan institutionen kan støtte familien og barnet

Forældre:

- Stuens forældre bliver informeret personligt af personalet..
- Forældre der har behov for uddybende samtale kan henvises til leder, souschef eller afdelingsleder.
- Der er intet krav til personalet om uddybende samtale.

Børn:

- Større børn orienteres ved samling hvor det fortælles hvad som er sket.

Begravelse/bisættelse:

- Institutionen sender blomster med kort.

Forældre/søskende, ventet død

I perioden op til:

- Stuepersonalet har kontakt til hjemmet under sygdomsforløbet og holder sig løbende orienteret.

Efter døden er indtruffet:

Personale:

- Al personale orienteres i løbet af dagen
- Personalet taler løbende sammen om hvordan institutionen kan støtte familien og barnet.

Forældre:

- Stuens forældre bliver informeret personligt af personalet.
- Forældre der har behov for uddybende samtale kan henvises til leder, souschef eller afdelingsleder.
- Der er intet krav til personalet om uddybende samtale.

Børn:

- Større børn orienteres ved samling hvor det fortælles hvad som er sket.

Begravelse/bisættelse:

- Institutionen sender blomster med kort.

Kollega, pludselig død

Personale:

- Al personale indkaldes til møde om aftenen med deltagelse af pædagogisk konsulent og/eller krisekonsulent hvor videre forløb for personalet klarlægges.
- Det berørte stuepersonale tilbydes at lukke stuen og få tid og rum til samtale

Forældre:

- Stuens forældre bliver informeret personligt af ledelsen.
- Alle forældre orienteres via brev.
- Forældre der har behov for uddybende samtale kan henvises til leder, souschef eller afdelingsleder.
- Der er intet krav til personalet om uddybende samtale.

Børn:

- Større børn orienteres ved samling hvor det fortælles hvad som er sket.
- Større børn kan eventuelt besøge gravstedet.

Begravelse/bisættelse:

- Som minimum deltager leder, souschef eller afdelingsleder, såfremt familien ønsker det.
- Alle i personalegruppen er velkomne til at deltage, såfremt familien ønsker det.
- Institutionen sender blomster med kort.

Presse:

- Intet personale skal udtale sig til pressen under nogle omstændigheder.

- Al kontakt fra pressen skal henvises til leder Charlotte Rieck: 27 88 82

16 Kollega, ventet død

Personale:

- Al personale orienteres i løbet af dagen af ledelsen.
- Det berørte stuepersonalet tilbydes at lukke stuen og få tid og rum til samtale

Forældre:

- Stuens forældre bliver informeret personligt af ledelsen eller stuens personale.
- Alle forældre orienteres via brev.
- Forældre der har behov for uddybende samtale kan henvises til leder, souschef eller afdelingsleder.
- Der er intet krav til personalet om uddybende samtale.

Børn:

- Større børn orienteres ved samling hvor det fortælles hvad som er sket.
- Større børn kan eventuelt besøge gravstedet.

Begravelse/bisættelse:

- Som minimum deltager leder, souschef eller afdelingsleder, såfremt familien ønsker det.
- Alle i personalegruppen er velkomne til at deltage, såfremt familien ønsker det.
- Institutionen sender blomster med kort.

Kollega, alvorlig sygdom

- Leder, souschef eller afdelingsleder orienterer det øvrige personale.
- Afklaring med den berørte af hvor meget børn og forældre og kollegaer skal orienteres.
- Større børn orienteres ved samling hvor det fortælles, jvf. den berørtes ønske.
- Forældre orienteres via opslag og/eller personligt, jvf. den berørtes ønske.
- Institutionen sender løbende kort og blomster og eventuelt tegninger.
- En nær kollega kan have kontakten mellem den berørte og institutionen hvis ikke den berørte ønsker/formår selv at have det.

Kollega, ægtefælle/barn død

- Leder, souschef eller afdelingsleder orienterer det øvrige personale.
- Afklaring med den berørte af hvor meget børn og forældre og kollegaer skal orienteres.
- Institutionen sender kort og blomster.
- En nær kollega kan have kontakten mellem den berørte og institutionen hvis ikke den berørte ønsker/formår selv at have det.

Egenomsorg

God egenomsorg er en forudsætning for, at man kan give god hjælp og støtte næste gang et barn eller en voksen i ens nærhed oplever sorg eller krise.

Forvent at du måske vil reagere følelsesmæssigt, hvis du støtter børn i sorg og krise.

Nogle vigtige punkter:

- Benyt en god ven eller kollega til at tale med om de oplevelser du har
- Husk, at du ikke kan bære andres sorg, men at du kan hjælpe og støtte andre til at udtrykke dets sorg
- Vær varsom med at påtage dig for meget på én gang
- Husk at bede om et pusterum hvis behovet melder sig
- Hav nogen at dele ansvaret med - nogen du kan søge råd hos

Husk, at for at være til hjælp for andre må du tage godt vare på sig selv.

For inspiration tak til:

Landsforeningen Frie Børnehaver og Fritidshjem, Børnehaven **Hylet**

Københavns Kommune, Integreret Institution **Brandstationen**

Københavns Kommune, Integreret Institution **Stenurten**